

Ovrha na plaći u 2024.

Božo Prelević, dipl. iur.

Državni zavod za statistiku objavio je početkom studenog 2023. podatak o prosječnoj mjesečnoj isplaćenju neto-plaći po zaposleniku u pravnim osobama Republike Hrvatske za razdoblje siječanj-kolovoz 2023., koji je pravni temelj izračuna ovrhe na plaći u 2024. Autor u članku daje prikaz izračuna ograničenja ovrhe na plaći u 2024.

1. Uvod

Početkom mjeseca studenog 2023. Državni zavod za statistiku objavio je podatak – Prosječnu mjesečnu isplaćenu neto plaću po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za razdoblje siječanj kolovoz 2023¹. Ovaj podatak, sukladno čl. 173. st. 1. i 2. Ovršnog zakona² (u nastavku teksta: Zakon), predstavlja pravni temelj za izračun ovrhe na plaći u 2024. Provedbu ovrhe na plaći uređuje nekoliko različitih propisa što u praksi često predstavlja problem za poslodavce, obzirom na činjenicu kako svi poslodavci nisu pravne struke, ili raspolažu ograničenim sredstvima poslovanja radi čega nisu u mogućnosti u provedbi ovrhe zatražiti pravnu pomoć ovlaštenih osoba.

Kod ovrhe na plaći u prvom redu se primjenjuju odredbe čl. 172.-173. Zakona te čl. 196.-203. Zakona, ali je potrebno voditi računa i o drugim relevantnim zakonskim odredbama. Treba spomenuti kako su Odlukom i rješenjem Ustavnog suda Republike Hrvatske br. U-I-331/2021 i dr. od 19. prosinca 2023³ (u nastavku teksta: Odluka USRH) ukinute odredbe čl. 46. st. 3. i čl. 72. st.3. Zakona. To znači kako je ovom odlukom Ustavnog suda RH ukinuta zakonska odredba o zabrani provedbe ovrhe radi ispražnjenja i predaje nekretnine u zimsko vrijeme te zakonska odredba o obustavi ovrhe po službenoj dužnosti ako ovrhovoditelj u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku.

2. Ograničenja ovrhe na plaći u 2024.

Pravila o ograničenju ovrhe sadržana su u čl. 173. Zakona. Temelj za ograničenje ovrhe, odnosno provedbu ovrhe na plaći je iznos prosječne neto-plaće isplaćene po jednom zaposlenom u pravnim osobama u RH, za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine, koju je utvrđuje DZS i objavljuje je u „Narodnim novinama“, najkasnije do 31. prosinca tekuće godine, a tako utvrđeni iznos primjenjuje se u idućoj kalendarskoj godini. To znači kako se ograničenja temeljem novog iznosa neto-plaće po jednom zaposlenom u pravnim osoba-

ma u RH, za razdoblje siječanj – kolovoz 2023. primjenjuju od 1. siječnja 2024., što znači i na plaću za mjesec prosinac 2023.

2.1. Prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća koja se primjenjuje u 2024.

ističemo...

Prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća po zaposlenome u pravnim osobama RH za razdoblje siječanj – kolovoz 2023., koja se primjenjuje za provedbu ovrhe na plaći u 2024. iznosila je 1.131,00 euro.

2.2. Ograničenje ovrhe na plaći prema odredbama Zakona

Pravila Zakona o ograničenju ovrhe na plaći razlikuju se obzirom na to je li neto-plaća radnika:

- jednaka, ili veća od prosječne neto-plaće u RH, ili;
- manja od prosječne neto-plaće u RH.

2.2.1. Ovrha na plaći radnika (ovršenika) jednakoj, ili većoj od prosječne neto-plaće u RH

ističemo...

Sukladno čl. 173. st. 1. Zakona, u slučaju da se ovrha provodi na plaći radnika (ovršenika) koja je jednaka, ili veća od prosječne neto-plaće u RH, odnosno 1.131,00 eura, od ovrhe je izuzet iznos u visini dvije trećine prosječne neto-plaće u RH, odnosno 754,00 eura.

Ako se ovrha provodi radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja, ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, od

1 Nar. nov., br. 131/23 od 3. studenog 2023.

2 Nar. nov., br. 112/12, 25/13-Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, 93/14, 55/16 -Odluka USRH, 73/17, 131/20, 114/22 i 6/24-Odluka USRH.

3 Nar. nov., br. 6/24 od 15. siječnja 2024.

ovrhe je izuzet iznos u visini od jedne polovine prosječne neto-plaće u RH, odnosno 565,50 eura.

ističemo...

U slučaju ovrhe radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta, od ovrhe je izuzet iznos koji odgovara iznosu od jedne četvrtine prosječne mjesečne isplaćene neto-plaće po zaposlenom u pravnim osobama RH za proteklu godinu, odnosno 282,75 eura.

Treba istaknuti kako bez obzira na visinu plaće radnika-ovršenika koja je jednaka ili veća od prosječne neto-plaće u RH, uvijek se ovrha može provesti sve do navedenih iznosa koji su izuzeti od ovrhe.

Primjer 1.

Radnik ima neto-plaću u iznosu od 1.600,00 eura. Radi se o ovrsci zbog neplaćanja računa za struju. Od ovrhe je izuzet iznos u visini 2/3 prosječne neto-plaće u RH, odnosno iznos od 754,00 eura. Preostali iznos neto-plaće radnika od 846,00 eura može biti predmet ovrhe na plaći.

Primjer 2.

Radnik ima neto-plaću u iznosu od 1.200,00 eura. Radi se o ovrsci zbog neplaćanja računa po telefonskom računu. Od ovrhe je izuzet iznos u visini 2/3 prosječne neto-plaće u RH, odnosno iznos od 754,00 eura. Preostali iznos neto-plaće radnika od 446,00 eura može biti predmet ovrhe na plaći.

3.2.2. Ovrha na plaći radnika (ovršenika) manjoj od prosječne neto-plaće u RH**ističemo...**

U slučaju da radnik (ovršenik) prima plaću koja je manja od prosječne neto-plaće u RH, od ovrhe je izuzet iznos u visini tri četvrtine neto-plaće radnika, ali ne više od dvije trećine prosječne neto-plaće u RH⁴.

U praksi će obveznici (poslodavci) navedenu novu odredbu primjenjivati na sljedeći način:

Primjer 3

UTVRĐIVANJE IZNOSA PLAĆE IZUZETOG OD OVRHE U SLUČAJU KADA JE PLAĆA OVRŠENIKA MANJA OD PROSJEČNE NETO-PLAĆE U RH	
1. korak izračuna	utvrditi iznos prosječne neto-plaće u RH za razdoblje siječanj-kolovoz 2023. za provedbu ovrhe na plaći u 2024., koja u smislu odredbe čl. 173. Zakona iznosi 1.131,00 eura
2. korak izračuna	utvrditi iznos 3/4 neto-plaće radnika (ovršenika)
3. korak izračuna	utvrditi iznos 2/3 prosječne neto-plaće u RH za razdoblje siječanj-kolovoz 2022., koji, u smislu odredbe čl. 173. Zakona, iznosi 754,00 eura

UTVRĐIVANJE IZNOSA PLAĆE IZUZETOG OD OVRHE U SLUČAJU KADA JE PLAĆA OVRŠENIKA MANJA OD PROSJEČNE NETO-PLAĆE U RH

4. korak izračuna	<p>a) u slučaju da je iznos 3/4 neto-plaće ovršenika izračunat u drugom koraku izračuna veći od 2/3 prosječne neto-plaće u RH za razdoblje siječanj-kolovoz 2023. koji se koristi za provedbu ovrhe u 2024. iz trećeg koraka, odnosno veći od 754,00 eura, od ovrhe je izuzet iznos od 2/3 prosječne neto-plaće u RH, odnosno 754,00 eura.</p> <p>b) u slučaju da je iznos 3/4 neto-plaće ovršenika izračunat u drugom koraku manji od 2/3 prosječne neto-plaće u RH za razdoblje siječanj-kolovoz 2023. koji se koristi za provedbu ovrhe u 2024. iz trećeg koraka, odnosno manji od 754,00 eura, od ovrhe je izuzet manji od ta dva iznosa.</p> <p>c) = to znači kako je svakom radniku kojem se u 2024. isplaćuje neto-plaća u iznosu većem od 1005,32 eura, od ovrhe izuzet iznos od 754,00 eura (ili 2/3 prosječne neto-plaće u RH za razdoblje siječanj-kolovoz 2023. koji se koristi za provedbu ovrhe u 2024.) pod uvjetima iz čl. 173. st. 2. Zakona.</p> <p>d) = to znači kako je svakom radniku kojem se u 2024. isplaćuje neto-plaća u iznosu manjem, ili jednakom od 1005,32 eura, od ovrhe izuzet iznos u visini 3/4 njegove neto-plaće pod uvjetima iz čl. 173. st. 2. Zakona.</p>
-------------------	---

To bi u praksi značilo da se iznos plaće koja manja od prosječne neto-plaće u RH izračunava prema sljedećim primjerima:

Primjer 4.

Radnik ima neto-plaću u iznosu od 700,00 eura. Radi se o ovrsci zbog neplaćanja računa po kreditnoj kartici. Od ovrhe je izuzet iznos od 3/4 neto-plaće radnika, odnosno iznos od 525,00 eura, koji se uplaćuje na radnikov zaštićeni račun. Preostali iznos neto-plaće radnika od 175,00 eura može biti predmet ovrhe na plaći.

Primjer 5.

Radnik je radio samo dio kalendarskog mjeseca i ostvario je pravo na neto-plaću u iznosu od 160,00 eura. Također se radi o ovrsci zbog neplaćanja računa po kreditnoj kartici. Od ovrhe je izuzet iznos od 3/4 neto-plaće radnika, odnosno iznos od 120,00 eura, koji se uplaćuje na radnikov zaštićeni račun. Preostali iznos neto-plaće radnika od 40,00 eura može biti predmet ovrhe na plaći.

Sukladno čl. 173. st. 2. Zakona, u slučaju ovrhe radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta kada je plaća ovršenika manja od prosječne neto-plaće u RH, od ovrhe izuzet iznos koji odgovara iznosu od jedne četvrtine neto-plaće ovršenika⁵.

U slučaju da se ovrha provodi radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja, ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, od ovrhe je izuzet iznos u visini jedne polovine neto-plaće ovršenika, kolika god ona bila, kako je to predviđeno u čl. 173. st. 2. Zakona.

3. Zaključak

Ograničenja temeljem novog iznosa neto-plaće po jednom zaposlenom u pravnim osobama u RH, za razdoblje siječanj – kolovoz 2023. primjenjuju od 1. siječnja 2024., što znači i na plaću za mjesec prosinac 2023., koja se mora isplatiti do 15. siječnja 2024. Podsjećamo na Odluku USRH kojom je ukinuta odredba čl. 46. st. 3. Zakona o zabrani provedbe ovrhe radi ispražnjenja i predaje nekretnine u zimsko vrijeme te odredba čl. 72. st.3. Zakona. o obustavi ovrhe po službenoj dužnosti ako ovrhovoditelj u roku od jedne godine nije poduzeo niti jednu radnju u postupku. Navedene ukinute odredbe Zakona prestale su važiti danom objave predmetne Odluka USRH u „Narodnim novinama“, odnosno 15. siječnja 2024.

4 Čl. 173. st. 2. Zakona.

5 Čl. 173. st. 2. Zakona.